

Chronisch nierlijden en seksualiteit

informatie voor patiënten

CHRONISCH NIERLIJDEN EN SEKSUALITEIT	3
WAT IS SEKSUALITEIT?	4
SEKSUELE PROBLEMEN EN HUN OORZAKEN	4
PROFESSIONELE HULP?	6
CONTACTGEGEVENS	7

CHRONISCH NIERLIJDEN EN SEKSUALITEIT

Seksuele problemen komen vaak voor bij mensen met chronisch nierlijden. Studies bij mensen die met dialyse worden behandeld, hebben aangetoond dat 65% van de mannen en 70% van de vrouwen een seksueel probleem rapporteren. Na een niertransplantatie meldt nog 46% van de mannen en de vrouwen een seksueel probleem.

Hoewel seksuele problemen dus veel voorkomen, is er in de klinische praktijk niet veel aandacht voor. Er zijn verschillende redenen waarom er in de hulpverlening niet veel over seksuele problemen wordt gesproken: onwetendheid, schaamte, niet weten of je daarover een vraag kan stellen en niet weten hoe je erover moet spreken. Allerlei redenen die zowel voor de patiënten, hun partners als voor de hulpverleners een mogelijke belemmering vormen.

Deze folder wil een eerste aanzet zijn om – voor mensen die dat belangrijk vinden – een gesprek over seksualiteit in de context van chronisch nierlijden op gang te brengen en te vergemakkelijken.

WAT IS SEKSUALITEIT?

Er is in de media veel aandacht voor een bepaald beeld van seksualiteit. Dat beeld weerspiegelt echter niet helemaal de ervaring van veel mensen. Hoewel seksualiteit wordt voorgesteld als iets gewoons en eenvoudigs, is het in feite een complex gegeven. Seksualiteit wordt door iedereen op een persoonlijke manier ervaren en gaat gepaard met verschillende gevoelens, verlangens, fantasieën en gedragingen.

In hoe mensen seksualiteit vorm geven, spelen zowel lichamelijke, psychologische, relationele en culturele factoren een rol. Wanneer er in één of meer van deze factoren wat mis loopt, kunnen er seksuele problemen ontstaan.

SEKSUELE PROBLEMEN EN HUN OORZAKEN

Chronisch nierlijden heeft op al deze factoren een invloed.

LICHAMELIJK

Seksualiteit wordt met het lichaam beleefd en bij seksuele activiteit treden er een aantal lichamelijke veranderingen op (onder andere bloedtoevoer, zenuwen en hormonen). Chronisch nierlijden en/of de gebruikte medicatie kunnen deze lichamelijke reacties en daarmee ook seksualiteit negatief beïnvloeden (bijvoorbeeld erectieproblemen, minder verlangen ...).

PSYCHOLOGISCH

Chronisch nierlijden kan een invloed hebben op het psychologische welzijn van een persoon en diens omgeving. Een verminderd zelf-waardegevoel, negatief lichaamsbeeld, angst en stress kunnen wegen op de seksualiteitsbeleving van de patiënt en diens partner.

RELATIONEEL

Chronisch nierlijden vergt een aantal aanpassingen van zowel de patiënt als de partner. De manier waarop een patiënt met de ziekte en de gevolgen ervan omgaat, kan erg verschillen van de manier waarop de partner dit doet. Dit kan voor beide partners wegen op het zich goed voelen in de relatie en kan soms leiden tot een gevoel van vreemding tussen partners. Een mogelijk gevolg daarvan is dat het seksueel moeilijker wordt tussen partners.

CULTUREEL

Elke generatie en elke mens heeft vanuit zijn opvoeding bepaalde ideeën meegekregen over wat hoort en niet hoort op het vlak van seksualiteit. Deze ideeën kunnen helpend of net storend zijn als je veranderingen in je seksuele leven moet aanbrengen. Het kan nodig zijn om op een andere manier naar seksualiteit te leren kijken en/of andere vormen van seksueel contact aan te leren.

Bovenstaande veranderingen kunnen op elk moment van de behandeling aanleiding geven tot het ontstaan van seksuele problemen, waarbij verminderd seksueel verlangen, vaginale droogte, erectieproblemen en moeilijkheden om een orgasme te bereiken de meest voorkomende problemen zijn. Daarnaast kan ook de beleving van seksualiteit aangetast zijn waardoor men minder van seksualiteit geniet.

PROFESSIONELE HULP?

Voor patiënten en partners die seksualiteit belangrijk vinden, kan het bestaan van seksuele problemen erg wegen op hun gevoel van welzijn en op hun relatie. Het is dan belangrijk een manier te vinden om met deze veranderingen om te gaan. Hoewel veel koppels daar in slagen, zijn er evenveel koppels die moeite hebben om seksuele problemen zelf te bespreken of er een uitweg voor te vinden. Het kan dan zinvol zijn om een beroep te doen op een hulpverlener met ervaring in het bespreken van seksualiteit en seksuele problemen.

In dat gesprek kan er gekeken worden naar de mogelijke oorzaken van het seksuele probleem en naar manieren om het probleem op te lossen of te omzeilen.

Als er sprake is van duidelijke lichamelijke oorzaken kunnen medische behandelingen en/of hulpmiddelen soms een uitweg bieden. Daarvoor kan een gesprek met een uroloog, gynaecoloog of endocrinoloog nuttig zijn.

Wanneer seksuele veranderingen – daarnaast – te maken hebben met psychologische factoren die verband houden met het chronisch nierlijden, is een gesprek met een psycholoog of seksuoloog aangewezen. Samen met u en/of uw partner kan dan worden gekeken welke lichamelijke, psychologische of relationele factoren een invloed hebben op seksualiteit. Er kan worden gezocht naar manieren om (beter) met die veranderingen om te gaan. Idealiter wordt er samen met de partner gesproken over (nieuwe) mogelijkheden om seksualiteit vorm te geven en te beleven.

Spreek erover met de verpleegkundige, nefroloog of uw huisarts. Zij kunnen u naar de juiste zorgverlener verwijzen.

CONTACTGEGEVENS

Psycholoog/seksuoloog

CeKSS (centrum voor klinische seksuologie en sekstherapie)

E-mail: cekss@uzleuven.be

Tel. afspraak: 016 34 80 00 of 016 34 80 01

Gynaecoloog

prof. dr. Johan Verhaeghe

Tel. afspraak: 016 34 47 50

Uroloog

prof. dr. Maarten Albersen

Tel. afspraak: 016 34 66 85

Endocrinoloog

prof. dr. Dirk Vanderschuren

Tel. afspraak: 016 34 66 85

© januari 2017 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door de dienst nefrologie in samenwerking met de dienst communicatie.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/700842.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 33 22 11
www.uzleuven.be

Als patiënt
kunt u uw afspraken,
facturen en persoonlijke
gegevens ook online
raadplegen via **mynexuz**.
Surf naar www.mynexuz.be
voor meer informatie.

